

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕΤ΄.

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδοῦ Σταδίου 35.

13 Νοεμβρίου 1888

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΛΓΙΝΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΧΠΘ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

(Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον 671).

Τὸ ἐπόμενον ἔτος 1803 ὁ Ἄμιλτων ἀνεχώρησεν ἐκ Κυθήρων, ἀφῆκε δὲ πληρεξουσιότητα εἰς τὸν Καλούτσην νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἡμιτελεῖς καταληφθείσας ἐργασίας τῆς ἀνελεύσεως. Ἄλλὰ καὶ ὁ ἐν Κερκύρα πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας Σπυρίδων Φορέστης παρενέβη συνιστῶν τῷ Καλούτση τὴν ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν δι' ἐπιστολῆς τοῦ τῆς 12 8βρίου 1803, ἐν ἣ σημειοῖ καὶ τὸ ἐξῆς «Θὰ ἔχετε βεβαίως ὑπ' ὄψιν σας τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν πειρατικῶν ἐχθρικῶν πλοίων εἰς τὰς ὑμετέρας θαλάσσας· τούτου ἕνεκα θερμῶς συνιστῶ ὅπως ὅταν ἐνεργήσητε τὴν ἀποστολὴν εἰς Μάλταν νὰ κάμητε χρῆσιν καλῶς ὀπλισμένου πλοίου, δυναμένου ν' ἀντιταχθῇ εἰς οἰονδήποτε πειρατικὸν ἐχθρικόν, ὅπερ τυχόν ἤθελε συναντήσῃ, καθόσον εἶνε γνωστὸν ὅτι τὰ μάρμαρα ἀνήκουσιν εἰς τὸν λόρδον Ἐλγιν καὶ ἂν ἐπιβιβασθῶσιν ἐντὸς οὐδετέρου καὶ ἀνισχύρου πλοίου θ' ἀπολεσθῶσιν ἀναποφεύκτως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε ἰδιοκτησία Ἀγγλοῦ καὶ διὰ τὴν ἀξίαν των ἀκόμη. Ὑμεῖς καλῶς γινώσκετε πόσον τὰ μάρμαρα ταῦτα ἔχουσι μέγα διαφέρον διὰ τὸν λόρδον Ἐλγιν».

Ὁ Καλούτσης δὲ τῇ 20 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου συνεβλήθη μετὰ δυτῶν Καλυμνίων, σταλέντων εἰς Κύθηρα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἐλγιν, καὶ εὑρισκομένων αὐτόθι ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους τούτου. Τὸ μεταξὺ δὲ αὐτῶν συμβόλαιον ἔχει οὕτω

1803 Σεπτεμβρίου 20 ἔ. ν. Τζηρίγο.

«Διὰ μέσου τοῦ παρόντος κοντράτου ὁ ἐκλαμπρότατος κ. Ἐμμανουὴλ Καλούτσης Βίτσε-Κόνσολος τῆς Μεγάλης Βρεταννίας κατὰ τὴν κομισιὸν καὶ ἐξουσίαν ὅπου ἔλαβε τούταις ταῖς ἡμέραις ἀπὸ τὸν ἐκλαμπρότατόν Κ^ο Βιλιὰμ Ἄ-

μιλτων, σεκρετάριον τοῦ ἐξοχωτάτου μιλόρδου Ἐλγιν, ἐσυμφώνησαν μετὰ τὸν Μιχαὴλ Παπαμαίλη, Μιχαὴλ Σικλάπα, Γιάννη Κούρτη, Μιχαὴλ Καθοποῦλι, Μιχαὴλ Μαλιᾶ καὶ Χριστοφίλη Κουσκούτα, βουτυχτάδες ἀπὸ Κάλυμνο, ὅπου ἐστάλησαν ἐπὶ τούτου ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἐξοχωτάτον μιλόρδον Ἐλγιν καὶ εὑρίσκονται ἐδῶ ἀπὸ τὸν ἀπερασμένον Φεβρουάριον, ὅτι χωρὶς νὰ χασομερήσουν ἐξω ἀπὸ αἰτίαν καιροῦ, νὰ ἀκολουθήσουν νὰ βγάλουν μετὰ τὴν βάρκα τους ταῖς ἄλλαις ὀκτώ κασέλαις τὰ μάρμαρα, κομπρέζα¹⁾ ἢ μαρμαρένια καθίγλα, ὅπου εὑρίσκονται εἰς τὸ βουλιασμένο καὶ χαλασμένο Ἰγγλέζικο μπεργαντὶ τὸν Μέντορ, καθὼς ὑπόσχονται, καὶ νὰ ταῖς φέρουν εἰς τὴν γῆν, καὶ μετὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἐκεῖ ὅπου ἔφεραν ταῖς ἄλλαις πέντε κασέλαις μετὰ μάρμαρα, ὅπου τοὺς ἔβαλε καὶ εὐγαλαν ταῖς ἀπερασμέναις, καὶ περιπλέον ὅσον εἶνε δυνατόν νὰ βγάλουν ταῖς γούμεναις μετὰ ταῖς ὁποίαις εἶνε ἱμπραγάδο²⁾ τὸ καράβι, τὴν ἄγκορα τοῦ αὐτοῦ καραβιοῦ, τὰ κατάρτια του, δύο κανόνια μπρούντζινα, ὅπου εἶνε εἰς τὴν στοίβα, καὶ τὴν κασέλα μετὰ ἄσπρο ξύλο, ὅπου ἐξ ἀρχῆς τοὺς ἐδόθη εἰς νότα· καὶ διὰ τελείαν πλερωμῆν τοῦ κόπου τους, ἀφοῦ τελειωθῇ τὸ αὐτὸ ρικούπερο καὶ διὰ ταῖς ζημίαις καὶ χασομέρια ὅπου ἔλαβαν τότε μῆνες ἐπτὰ, ἐπειδὴ καὶ ὁμολογοῦν πᾶς ἔλαβαν τὴν ζωοτροφὴν τῶς ἀπὸ τὸν ἄνωθεν ἀφέντην Βίτσε-Κόνσολον, ὑπόσχεται ὁ ἴδιος νὰ τῶς δώσῃ εἰς τόσαις καμπιάλαις διὰ Ἀθήνα πρὸς τὸν Κ^ο Σπυρίδωνα Χωματιανὸ Λογοθέτη ἀτζέντε βρεταννικὸν πρὸς γρόσια 400 τὴν κάθε κασέλα τὰ μάρμαρα, ὅπου οἱ δεκατρεῖς κἀνουν γρόσια 5200, καὶ μετὰ αὐτὰ νὰ ἀκούεται ἐνωμένη ἢ τέλεια πλερωμῆ τῶς καὶ διὰ ταῖς γούμεναις, ἄγκορα, κανόνια, κατάρτια καὶ κασέλα ἄσπρου ξύλου, χωρὶς κανένα ἄλλο βῆμας τοῦ αὐτοῦ ἀφέντη Βίτσε-Κόνσολου, παρὰ μόνον μετὰ καμπιάλαις ὡς ἄνωθεν νὰ τοὺς δώσῃ ἕτερα γρόσια 150 διὰ τὴν πληρωμῆν τῆς βάρκας τῶς καὶ διὰ ταῖς ζημίαις, ὅπου τῶς ἀκολούθησαν καὶ ἔσπασαν δύο μολινέλα, καὶ διὰ ὅσαις ἄλλαις ἤθελε τῶς ἀκολουθήσει. Ὑπόσχονται προσέτι οἱ αὐτοὶ βουτυχτάδες νὰ ἐνεργήσουν ὄχι μόνον τὰ ἄνωθεν μετὰ ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐμπιστοσύνην

¹⁾ Συμπριλαμβανομένη, compresa.

²⁾ imbrigato, περιπεπλεγμένον ἢ καὶ imbracciato.

υποτασσόμενοι εἰς τὰ ὄρδινε τοῦ ἄνωθεν ἀφέντη Κονσόλου, ἀλλὰ νὰ πασχίσουν νὰ βγάλουν χωρὶς δόλον καὶ ὅ,τι ἄλλο πράγμα ἠμπορέσουν ἀπὸ τὸ αὐτὸ βουλισμένο καράβι ἢ ἀπὸ τὰ ξύλα του χάλκωμα, καρφία καὶ ἄλλο κανένα . . . εὐγάλοντας νὰ τὸ φέρουν μετὰ τὴν βάρκα τους μέσα εἰς τὸ πόρτο, ἀποθέτοντάς το εἰς τὸ μαγαζὶ τοῦ Κύρ Στάθη· καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ ρικούπερο, τὰς ἀσενιάρει ὁ ἀφέντης Βίτσε-Κόνσολος νὰ λαβένουν κατὰ τὴν συνθήειαν διὰ τέλειαν πλερωμὴ τους τὸ τρίτον μετὰ ζετίμησιν. Τόσον ἐσυμφώνησαν ὑποχρεωνόμενοι γενικῶς διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ παρόντος εἰς ὅλα καὶ κάθε του μέρος, καὶ ὑπογράφουν ὅσοι ἠξέουρον καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ὅπου δὲν ἠξέουρον νὰ γράψουν.

Ἐμμανουὴλ Καλούτσης Βίτσε-Κόνσολος βεβαίονω.
(Ἐπιταίαι ὑπογραφαὶ τῶν Καλυμνίων καὶ τῶν μαρτύρων).

Ἐν τέλει τοῦ συμβολαίου ὑπάρχει ἰταλιστὶ ἐπικύρωσις ὑπὸ τοῦ καγγελαρίου Ἰ. Μόρμορη (Giovanni Mormori) γενομένη αὐθημερόν.

Διὰ τῶν δυτῶν τούτων ἐξετελέσθη τῷ 1083 ἡ ἐργασία καὶ ἐξήχθησαν 10 κιβώτια, ὡς ἐξάγεται ἐκ σημειώσεως τῶν καθημερινῶν δαπανῶν τοῦ Ἐμ. Καλούτση, ἐξ ἐπιστολῶν τούτου τῆς 7 Ἰανουαρίου 1804 εἰς Ἐλγιν, καὶ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Σπυριδ. Λογοθέτου τῆς 1 Φεβρ. 1804 πρὸς τὸν Καλούτσην διαλαμβανούσης ὅτι ἐξώφλησε τὴν πρὸς τοὺς Καλυμνίους συναλλαγματικὴν, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ συμβόλαιον. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ Λογοθέτου γεγραμμένη ἰταλιστὶ ἔχει τι τὸ ἄξιον περιεργείας διὰ τὸν τρόπον μεθ' οὗ ἔγραφε περὶ τοῦ λόρδου Ἐλγιν, καὶ τῆς τιμῆς, ἣν ἀπένευμεν αὐτῷ.

Ἄθῆναι 4 Φεβρουαρίου 1804.

Ἐπιλαμπρότατε

Τὴν 29 λήξαντος ἔλαβον τὴν φιλοφρονεστάτην ἐπιστολήν σας παρὰ τῶν δυτῶν καὶ τοῦ Νικολάου Γαθαθᾶ· δὲν ἔλειψα νὰ ἀποδεχθῶ προθύμως τὰς δύο συναλλαγματικὰς σας, τούτέστιν 4000 διὰ τὸν Παπᾶ Μαίλην καὶ 1063: 12 διὰ τὸν Γαθαθᾶ, οἵτινες τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἐπληρώθησαν 3000 γρ. καὶ μετὰ 5 ἡμέρας τὸ ὑπόλοιπον 2063, τὸ ὅλον 5063, κατὰ συνέπειαν ἔμειναν εὐχαριστημένοι· δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ δώσῃτε τοσοῦτον βραχεῖαν προθεσμίαν εἰς τὴν συναλλαγματικὴν καθόσον ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι κάμνομεν τὰ τραβήγματα ἀπὸ τὸν τραπεζίτην τοῦ λόρδου Ἐλγιν τοῦ ἡμετέρου προισταμένου, πρέπει νὰ ἔχωμεν 21 ἡμέραν ὄψεως, ἢ τοῦλάχιστον 11 ἡμερῶν, καθόσον ἐγὼ ἔχω ὅλον τὸν ζῆλον νὰ ὑπηρετῶ τὸν καλὸν μου πάτρωνα (il Mio Buon Padre) κόντε δ' Ἐλγιν, ὡς εἶνε καλῶς γνωστὸν εἰς τὴν Α. Ἐξοχότητα, ἀνευ οὐδενὸς συμφέροντος, εἰμὴ μόνον νὰ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συγκατα-

λεχθῶ εἰς τὸν κατάλογον τῶν πιστῶν ὑπηρετῶν του.

Σὰς παρακαλῶ διὰ μέσου τοῦ κ. Πιέρου Κλάδου εὐρισκομένου εἰς Ὑδραν, ὅταν σὰς τύχη εὐκαιρία νὰ μοὶ κάμετε μεγάλην χάριν νὰ μοὶ γράψετε τὰς εἰδήσεις τὰς τρεχούσας πρὸς ὀδηγίαν μας. Εἶνε βεβαίως εἰς γνώσιν σας ὅτι ὁ Κ. Δρυμῶν (Drumon) ἡμέτερος πρεσβευτὴς ἀνεχώρησεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὴν 17 Νοεμβρίου διευθυνόμενος εἰς Λονδίνον, ἐγκαταλείπων ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀντιπρόσωπον πληρεξούσιον τὸν Κύριον Στρατῶν.

Μὴ ἔχων ἄλλο νὰ προσθέσω, εὐσεβάστως σὰς ἀσπάζομαι. Μένω μετὰ ὅλον τὸ σέβας

εὐπειθέστατος δούλος καὶ φίλος

Σ. Λογοθέτης

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐξήχθη καὶ τὸ 11^{ον} κιβώτιον, ἐνὸς ἔτι ἐναπομείναντος, καὶ τῆς ἔδρας τοῦ πρυτάνεως, περὶ ὧν γράφει ὁ Καλούτσης τῇ 7 Ἰανουαρ. 1804 εἰς Ἐλγιν ὅτι ἐνεκα τοῦ χειμῶνος διέκοψε τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀπέλυσε τοὺς ἐργάτας [λαβῶν παρ' αὐτῶν παρακαταθήκην 550 γροσίων, καὶ ὅτι ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ ἔλθωσι τὸν Ἀπρίλιον. Προσθέτει δὲ ὅτι ὑπέστη πολλὰ ἐκ τῆς βαρβαρού συμπεριφορᾶς τῶν δυτῶν, ἀνθρώπων ἀκαταστάτων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν μέθῃ εὐρισκομένων.

Ἀπαναληφθεισῶν τῶν ἐργασιῶν τὸ θέρος τοῦ 1804 ἐξήχθη τὸ δωδέκατον, τὸ καὶ τελευταῖον κιβώτιον τὴν 9 Ἰουνίου· αὐθημερόν δὲ ἀνήγγειλε τοῦτο ὁ Καλούτσης εἰς τὸν Ἰω. Βαπτιστὴν Πιζάνην διερμηνεῖα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας, προσθέτων ὅτι ἐναπομένει ἡ ἔδρα τοῦ πρυτάνεως Ἀθηνῶν, ἧτις εἶνε δύσκολον νὰ ἐξαχθῇ μὴ οὕσα κεκλεισμένη ἐντὸς κιβωτίου. Τὴν διάσωσιν δὲ τοῦ 12^{ου} κιβωτίου ἀνήγγειλε καὶ εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Σπυρ. Φορέστην, καὶ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Λουζιέρην.

Κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο ἐξήχθη καὶ ἡ μαρμαρινὴ ἔδρα, ὡς φαίνεται ἐξ ἐπιστολῶν, ἐν αἷς ἀναφέρειται ὡς ἐξηγημένη. Πάντων τῶν ἐξαχθέντων πραγμάτων τὴν ἐπιβλέψιν καὶ φύλαξιν ἀπὸ πάσης φθορᾶς καὶ κλοπῆς εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸν δόκτορα Στάθην Γιαννακάκην ὁ Ἄμιλτων κατὰ τὸ 1803, κατὰ τὸν Αὐγούστον δὲ τοῦ αὐτοῦ ἔτους δώρισε καὶ τὸν Ἀντώνιον Κοντολέοντα ὡς ἐπιστάτην.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν πάσης τῆς ἐργασίας ὁ Καλούτσης ἔλαβε πᾶσαν φροντίδα πρὸς φύλαξιν αὐτῶν ἐκ τῶν πειρατῶν, ὑφ' ὧν ἡ νῆσος συνεχῶς ὑπέφερε. Τὰ κιβώτια ὅπως κάλλιον προφυλαχθῶσιν ἐκ τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐκαλύφθησαν μετὰ φύκη καὶ θάμνους, ἐφ' ὧν ἐτέθησαν μεγάλοι λίθοι. Ἐμεινον δ' ἐν τῇ παρὰ Αὐλέμονος πρὸς ἀποστολήν. Ἀλλὰ χωρὶ-

κοί τινες, εργαζόμενοι ἐκεῖ πλησίον εἰς ἀνέγερσιν περιβόλου κήπου, ἀφῆρσαν τοὺς ἐπὶ τῶν κιβωτίων λίθους. Τοῦτο μαθὼν ὁ Καλούτσης δι' ἐγγράφου του εἰς τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν κατήγγειλε τὴν πρᾶξιν, ὁ δὲ Πρύτανις (οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ διοικητὴς τῆς νήσου) δι' ἐγγράφου τῆς 2 Νοεμβρίου 1804 πρὸς τὸν ἐν Αὐλέμονι ὑγειονόμον καὶ ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, ἀγανακτῶν διὰ τὴν παραβίασιν τῆς ιδιοκτησίας τῆς Α. Ε. τοῦ Λόρδου Ἐλγιν «τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ μέγα Ἀγγλικὸν ἔθνος», διέταξε τὴν διὰ δαπάνης τῆς ἰδίας ἀρχῆς ἐναπόθεσιν λίθων ἄλλων μεγάλων ἐπὶ τῶν κιβωτίων, ὅπως μὴ ἐξαλειφθῶσιν ἐκ τῶν ὄμβριων ὑδάτων τὰ γράμματα καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς διευθύσεως. Ἰδοῦ δὲ πῶς ἀναγγέλλει ὁ Καλούτσης τὴν ἀποπεράτωσιν πάσης τῆς ἐργασίας καὶ τὴν φροντίδα τῆς διαφυλάξεως εἰς τὸν Ἀμιλτων 1805 Φεβρ. 17.

«Ἀποπερατωθείσης εὐτυχῶς τῆς διασώσεως τῶν μαρμάρων, αἱ μέριμναι μου ἐστράφησαν εἰς τὴν φύλαξιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν πειρατῶν, οἵτινες ἐδῶ συχνάζουσι. Κατόπιν αἰτήσεών μου ὁ ἐν Κερκύρᾳ ἡμέτερος πρεσβευτὴς κ. Φορέστης ἔγραψε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Ἐξοχωτάτου Λόρδου Ἐλγιν¹⁾, ἥτις ἐπέτυχε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν τῆς ἀποστολῆς βασιλ. πλοίου πρὸς ἐπιβίβασιν τῶν μαρμάρων. Ὁ διοικητὴς Μάλτας Κ. Ball ἐξέδωκε τὰς δεούσας διαταγὰς εἰς τὸν κ. Γεώργ. Πάρου πλοίαρχον τοῦ Βασιλ. μεταγωγικοῦ ὑπ' ἀριθ. 99, καλουμένου Lady Shaw Stewart, ὅπερ ἠγκυροβόλησεν εἰς Αὐλέμονα τὴν 30 παρελθόντος Ἰανουαρίου, 1805 συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ βασιλ. πλοίου «Ἀλώπηξ». Μεταθὰς εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Αὐλέμονος τῆ βοήθειά πολλῶν ἐργατῶν ἐπὶ τούτῳ παρ' ἐμοῦ προσληφθέντων ἐπιβίβασα τὰ δώδεκα κιβώτια καὶ τὴν ἔδραν τοῦ πρυτάνεως. Ὁ πλοίαρχος κ. Πάρου ἐπέβη: ὅτι θέλει λάβει διαταγὰς νὰ κομίσῃ ὁ ἴδιος τὸ φορτίον εἰς Λονδίνον».

Ὁ πλοίαρχος Πάρου παραλαβὼν τὸ φορτίον ἔδωκεν εἰς τὸν Καλούτσην τὴν ἐξῆς ἀπόδειξιν.

«Σήμερον τὴν 16 Φεβρουαρίου τοῦ 1805 ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Αὐλέμονος τῶν Κυθῆρων. Παρέλαθεν ὁ ὑπογεγραμμένος Κύριος Γεώργιος Πάρου (Georgio Parry) ἐκ Λονδίνου, πλοίαρχος τοῦ βασιλικοῦ βρετανικοῦ φορητοῦ ὑπ' ἀριθ. 99, ὀνομαζομένου Λέδου Σάου Στέβαρτ (Lady Shaw Stewart) παρὰ τοῦ Κυρίου Δόκτορος Ἐμμανουὴλ Καλούτσῃ ὑποπροξένου τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, καὶ ἐπιβίβασεν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον ἐπὶ τούτῳ ῥητῶς ἐντεταλμένος παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος Ἀλε-

ξάνδρου Βῶλ (Alessando Ball governatore di Malta) διοικητοῦ τῆς Μάλτας τὰ ἐπόμενα εἶδη διασωθέντα καὶ ἀνήκοντα εἰς τὴν Α. Ἐξ. τὸν κόμητα Δὲ Ἐλγιν, ὅπως τὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν εἰρημένην νήσον σύμφωνα μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπὸ τὴν συνοδίαν τοῦ Βρετανικοῦ βασιλικοῦ πλοίου Ἀλώπηξ (sotto le scorta del reggio Britannico Shooner il Renard) καὶ ἐπακριβῶς τὰ παραδώσῃ εἰς τὸν εἰρημένον διοικητὴν καὶ παραγγελιοδόχον καὶ ἐντολοδόχον τοῦ προρρηθέντος Κόμητος Δὲ Ἐλγιν.

Εἶδη ληφθέντα καὶ φορτωθέντα Ἀριθ. 1 Μία ἔδρα μαρμαρίνη τοῦ πρυτάνεως τῶν Ἀθηνῶν ἀνευ κιβωτίου καὶ σήματος (Una sedia di marmo del Pritano d' Atene senza cassone e marca.

Ἀριθ. 12. Δώδεκα κιβώτια καρφωμένα καὶ καλῶς προσηρμοσμένα, περιέχοντα μάρμαρα ἀρχαῖα τῶν Ἀθηνῶν, ἐντελῶς τακτοποιημένα μὲ τὴν ἐπομένην διευθυσιν σημειωμένην ἐφ' ἐνός ἐκάστου κιβωτίου The Earl of Elgin his Majestys Ambassador Extraordinary at the Ottoman Porte. Downing Street. London, μετὰ τῆς προσθέτου ἐτι σημειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ 1 προδευτικῶς μέχρι τοῦ 12 καὶ μετὰ τοῦ γράμματος Α προδευτικῶς μέχρι τοῦ γράμματος Μ. »

(Παραλείπομεν τὴν λοιπὴν σημείωσιν ἀναφερομένην εἰς εἶδη τοῦ πλοίου τηλεβόλα, ἀγκύρας, πηδάλια, ἱστία κλ. ἄτινα ἐξήγαγον οἱ οὗτοι, ἐφορτώθησαν δὲ μετὰ τῶν μαρμάρων εἰς τὸ πλοῖον.)

«Τοῦ παρόντος δίδονται παρὰ τοῦ εἰρημένου πλοίαρχου Γεωργίου πέντε ὅμοια ἀντίγραφα ἰσχύοντα δι' ἐν καὶ μόνον πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ εἰρημένου Κυρίου Προξένου, καὶ ὑπογράφει ἰδίᾳ χειρὶ»

Γεώργιος Πάρου

Τὸ γεγονός τῆς διασώσεως τῶν μαρμάρων ἐπροξένησε χαρὰν εἰς πάντας τοὺς φίλους τῆς ἀρχαιότητος. Ἀνηγγέθη δὲ ἡ εἰδησις καὶ ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων, παραλαβουσῶν ταύτην ἐκ τοῦ Ἐπτανησιακοῦ Μηνύτορος (Monitore Settinsulare), ἐφημερίδος Ἰταλιστῆ συντασσομένης τῆς Ἐπτανησιακῆς πολιτείας (ἀριθ. 78. 8/20 Δεκεμβρίου 1804). Ἀποκαλεῖ δὲ ὁ Μηνύτωρ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἀριστουργήματα, ἄτινα τὸ ἔξοχον πνεῦμα τῆς Α. Ε. τοῦ μιλόρδου Ἐλγιν ἀνεῦρε καὶ συνέλεξεν ἐκ τῆς διασημοτέρας πόλεως τῶν Ἑλληνίδων πολιτειῶν, τῆς πρωτεύουσος ταύτης τῆς καλαισθησίας τοῦ ἀρχαίου κόσμου, καὶ περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ὁποίων δὲν ἠδύναντο νὰ μεινωσιν ἀδιάφοροι οἱ ἔρασταὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν.

Ἄλλ' ἡ διάσωσις αὕτη παρὰ πάντα ἄλλον ἐνέπλησε χαρὰς αὐτὸν τὸν Ἐλγιν καὶ τὸν Ἀμιλτων ἐν Ἀγγλίᾳ τότε εὑρισκόμενον. Περί τὴν ἀνέλκυσιν δὲ ὁμολογουμένως μετὰ ἐνθέρμου ζήλου, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ ἔγγραφα, ἐργάστησαν πάντες,

¹⁾ Οὗτος εὑρίσκειτο τότε ἐν τῇ φυλακῇ. Ἡ μήτηρ δὲ τούτου ἦτο τότε παιδαγωγὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλίας διαδόχου τοῦ θρόνου, καὶ ἐξήσκει ἐπιθῆσθαι παρὰ τῇ Αὐλῇ. Τοῦτο ἀναφέρει ὁ Σπυρ. Φορέστης εἰς Καλούτσῃ, ἐν ἐπιστολῇ του τῆς 4 Αὐγούστου 1804.

καὶ οὕτως ὅπως δὴποτε, ἀφ' οὗ ἀφρήθησαν ἐξ Ἀθηνῶν δὲν ἀπωλέσθησαν διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν τέχνην τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα ἔργα τῆς ἀρχαιότητος. Τὴν ἔκφρασιν δὲ τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῇ τελείᾳ διασώσει διαβλέπομεν ἐν εὐχαριστηρίῳ ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Ἐ. Καλούτσην τοῦ Ἀμιλ-των μετὰ τὸ πέρασ πασῶν τῶν ἐργασιῶν, ἐν ᾗ γράφει τὰ ἐξῆς «Σὰς ἐκφράζω τὰ συγχαρητή-ρια μου διὰ τὴν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασι-ῶν σας. Σπεύδω δὲ νὰ δηλώσω ὅτι ποσῶς δὲν διστάζω νὰ συγκαταλέξω τὸ ὄνομά σας μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες ἤξιώθησαν ν' ἀπαθανατισθῶσι διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν χορηγηθεῖσαν εἰς τὴν καλλιτεχνίαν ὑψηλὴν προστασίαν των' εἰς τὸ ὄνομά σας ὀφεί-λει νὰ γείνη διακεκριμένη καὶ ἔντιμος μνεία. Ἄν δὲν ἀπεδώσατε ζωὴν εἰς τὰ μάρμαρα, συνετελέ-σατε ὅμως ὅπως ἀναζήσωσιν ἀπὸ τῆς ἀπειλοῦσης αὐτὰ βεβαίως ἀπωλείας καὶ παντελοῦς κατα-στροφῆς.

5

Ἀποστολὴ ἀρχαιοτήτων ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἀγγλίαν. — Κατάσχεσις μέρους τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς συλλογῆς τοῦ Ἐλγιν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῶν Γάλλων. — Ἀποστολὴ ἑτέρα ἀρχαιοτήτων τῷ 1811.

Εἶδομεν μέχρι τοῦδε τίνες φροντίδες κατεβλή-θησαν ἐν Κυθήροις πρὸς διάσωσιν τοῦ πολυτίμου φορτίου. Ἐχομεν ὅμως καὶ εἰδήσεις ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἐν Ἀθήναις ὁ Λουζιέρης ἐξη-κολούθει τὸ ἔργον του, ἀφαιρῶν ἀρχαιότητος καὶ ἀποστέλλων εἰς Ἀγγλίαν. Περὶ τούτου δὲ ἄς ἀφήσωμεν τὴν διήγησιν εἰς τὸν Καλούτσην. Οὕ-τος τῇ 19 Μαΐου 1803 γράφει πρὸς τὸν ἐν Κερ-κύρα Σπυριδῶνα Φορέστην πρεσβευτὴν τῆς Ἀγ-γλίας τὰ ἐξῆς

«Εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μου ὅπως τηρῶ ὑμᾶς ἐν γνώσει τῶν ἐνεργειῶν μου ὡς πρὸς τὴν διάσωσιν τοῦ βυθισθέντος Μέντορος, σπεύδω ν' ἀποστείλω ὑμῖν τὴν παροῦσάν μου μέσον Μο-ρέως, ὅπως ὑποβάλω ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, ἣν ἐνόμισα ἀναγκαῖον ν' ἀπευθύνω πρὸς τὸν ἐν Μάλτα κ. Μακούλην, καὶ ἐνεχείρησα εἰς τὸν ἐκ Ῥαγούζης πλοίαρχον ἐπανερχόμενον ἐξ Ἀθηνῶν μὲ φορτίον *εἰκοσιεννέα* (ἀριθ. 29) *κιβωτίων* μὲ *μάρμαρα*, καὶ ἀναχωροῦντα αὔριον. Περιμένω ἀπάντησιν διὰ τοῦ ἰδίου πλοιάρχου *συμφωνη-θέντος* νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ ἕτερον πλοῖον εἰς Ἀθή-νας διὰ δεύτερον φορτίον, ὅπερ ὁ κ. Λουζιέρης μετὰ δύο μῆνας τοῦ ἐτοιμάζει, καὶ συναινέσαντος κατόπιν παρακλήσεών μου νὰ διαβῇ ἐντεῦθεν καὶ συνεργασθῇ εἰς τὴν διάρρηξιν τοῦ καταστρώματος τοῦ Μέντορος. . . . ».

Περὶ τῆς ἀναφερομένης δευτέρας ἀποστολῆς φορτίου δὲν ἔχομεν εἰδήσεις, ἀλλὰ βεβαίως ἐγένετο ἀφοῦ τὸ πλοῖον τοῦ Ῥαγουζαίου πλοιάρχου ἐναυλώθη καὶ δι' ἐπιστροφὴν, ὅπως παραλάβῃ καὶ πάλιν ἀρχαιότητος.

Γνωστὸν ὅμως ὅτι ἐγένετο μικρὸν τι διάλειμ-μα τῷ 1807 ἕνεκα τοῦ ὑφισταμένου μεταξὺ Ἀγ-γλίας καὶ Τουρκίας βραχέος πολέμου, κατ' ὃν ὁ Λουζιέρης κατέλειπε τὰς Ἀθήνας προσωρινῶς, τότε δὲ αἱ ἐν Ἀθήναις συλλογαὶ αὐτοῦ ὑπέστησαν σπουδαῖον ἕτερον κίνδυνον κατασχεθεῖσαι ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ κομισθεῖσαι εἰς Γαλλίαν ὡς ὑπέγ-γυοι, περισθεσιῶν μόνον τῶν ἐν Πειραιεὶ κατα-κειμένων ἕνεκα ἁλλείψεως πλοίων πρὸς μεταφο-ράν!). Ἐστειλε δὲ ὁ Ναπολέων καὶ κορβέτταν νὰ παραλάβῃ καὶ ταύτας ἀλλ' ἐκ τοῦ φόβου τῶν πει-ρατῶν δὲν ἀνεχώρησεν, ὡς ὁ Ἐλγιν αὐτὸς ὁμο-λογεῖ ἐν ἐκθέσει του εἰς ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

Μετὰ τὴν παρέλευσιν ὅμως τοῦ πολέμου ὁ Λουζιέρης ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του· γνωρίζομεν δὲ ὅτι τῷ 1811 ἀπέστειλεν εἰς Ἀγγλίαν φορτίον ἐξ 80 κιβωτίων· βεβαίως ὅμως ἐντὸς τῶν μεσολαβησάντων 8 ἐτῶν ὁ διαρκῆς οὗτος πρᾶκτωρ τοῦ Ἐλγιν πρὸς συλλογὴν ἀρχαιοτή-των μένων ἐν Ἀθήναις ἔ' ἀπέστειλε καὶ ἕτερα φορτία ἐκ τῆς ἀκενῶτου πηγῆς, ἣν ἀνέδιδε τὸ ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς, ἀνεζωογονεῖ δὲ καὶ ὑπέ-τρεφεν ἡ βροχὴ τοῦ ἀγγλικοῦ χρυσοῦ.

("Ἐπεταὶ συνέχεια)

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ. — Μετάφρασις Χ. Α.

(Συνέχεια ἴδου προηγούμενον φύλλον).

Νὰ φονευθῇ χάριν τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Σαρβῆ, τὴν ὁποίαν οὐδὲ κἀν ἀκούσῃ ἤθελε τώρα!

Ἡ μωρὰ αὐτὴ ἰδέα ὅτι ἠδύνατο νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν του τόσον ταπεινῶς εἰς παρομοίαν μονομα-χίαν ἐκαρφώθη σταθερῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ στρα-τιωτικοῦ· τὴν ἐχλεύαζεν, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλί-γον ἤρχισε νὰ ταράττῃ τὰ νεῦρά του. Ἐνεθυμῆτο παλαιούς τινας συντρόφους του φονευθέντας ἀ-θλίως ἐνῶ ἵππευον εἰς γυμναστήριόν τι, ἣ ἐνῶ ἐπέστρεφον ἐξ ἐκστρατείας τινός, ἐνθα εἶχον ἀν-τιμετωπίσει τὸν θάνατον ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας.

— Τὰ πάντα δύνανται νὰ συμβοῦν! ἐσκέπτετο.

Τότε ἐπῆλθεν αὐτῷ ἡ σκέψις νὰ συντάξῃ τὴν διαθήκην του. Ἐπόθει χάριν τῆς Γιλβέρτης νὰ περιέλθωσιν εἰς αὐτὴν ἀναμφισβητήτως τὰ ὀλίγα χρήματα, ἅτινα κατέλειπεν, ἂν ἐφρονεύετο. Δὲν εἶπεν αὐτῇ ὅτι ἐμελλε νὰ μονομαχήσῃ. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἡ νεῆσιν τὸν εἶδε μειδιῶντα εὐχαρι-στημένον, ἀναπνέοντα εὐφροσύνης. Οὐδὲν βε-βαίως θὰ ὑπώπτευσεν.

— Φαίνομαι ὅτι δὲν εἶμαι πλέον ὑποψήφιος, αἱ Γιλβέρτη; Ὁ νέος Δυκάς θὰ ἔχῃ τώρα τὴν τεταραγμένην ὕψιν, τὴν ὁποίαν εἶχα ἐγὼ χθές.

1) Michaelis Parth. 80 καὶ τὰς αὐτῆς παραπομπάς.